USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobce: **Y. K.,** zastoupený advokátem JUDr. Pavlem Pohorským, se sídlem Revoluční 767/25, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 2. 2020, č. j. OAM-945/ZA-ZA11-R3-2016, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích ze dne 30. 11. 2020, č. j. 50 Az 2/2020-82,

takto:

I. Kasační stížnost žalobce **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovenému zástupci žalobce advokátovi JUDr. Pavlu Pohorskému **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 8 228 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů ode dne právní moci tohoto usnesení. Náklady právního zastoupení žalobce nese stát.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalovaný rozhodnutím označeným v záhlaví neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“). Žalobce ve vlasti podle žalovaného nevyvíjel novinářskou činnost, za níž by měl být (a ani v minulosti nebyl) vystaven soustavnému a adresnému zájmu represivních či jiných tureckých státních složek. Zveřejnění příspěvku na sociální síti Facebook neshledal novinářskou činností. K jeho politické aktivitě na základě provedených pohovorů uvedl, že žalobce byl pouhým řadovým členem Lidové demokratické strany (HDP) a s volenými představiteli se setkal pouze během politické kampaně probíhající v jeho kraji. Žalovaný neshledal, že by v zemi původu docházelo k paušálnímu zatýkání všech členů této legální

politické strany a postavení žalobce podle něj nelze s postavením lídrů HDP srovnávat. Za čtyři roky správního řízení neprojevilo Turecko o žalobce žádný zájem. Ačkoli tvrdí, že se před odletem z vlasti schovával, vycestoval na vlastní platné doklady přes jedno z bezpečnostně nejzajištěnějších a nejsledovanějších míst v Turecku – z Istanbulu. Ani kurdský původ žalobce a jeho náboženské (alevitské) vyznání podle žalovaného bez dalšího neodůvodňuje žalobcovu obavu z pronásledování či nelidského zacházení. Tvrzení, že může být zatčen, má žalobce pouze z doslechu, k žádnému reálnému a adresnému příkoří vůči jeho osobě nedošlo.

[2] Žalovaný neshledal důvody ani pro udělení dalších forem mezinárodní ochrany. Konstatoval, že žalobce neuvedl a ani správní orgán neshledal žádné skutečnosti, na základě kterých by žalobci ve vlasti hrozila vážná újma. Trest smrti byl v Turecku zrušen v roce 2004, stav zvýšeného napětí existuje pouze ve východních oblastech Turecka, ve většině oblastí je bezpečnostní situace stabilní, pohyb tureckých občanů po vlasti je volný a není nijak omezen. Žalovaný taktéž neshledal, že by vycestování žalobce bránily mezinárodní závazky.

[3] Proti rozhodnutí žalovaného podal žalobce žalobu, kterou krajský soud v záhlaví uvedeným rozsudkem zamítl. V odůvodnění nejdříve poukázal na podrobnou argumentaci žalovaného a uvedl, že proti ní žalobce v zásadě postavil pouze obecné námitky, popřípadě pouze negoval jeho závěry. S odkazem na konkrétní judikaturu Nejvyššího správního soudu krajský soud uzavřel, že na takto obecné žalobní námitky může reagovat rovněž obecně, aniž by současně musel hledat způsob pro alternativní a originální vyjádření vlastního hodnocení. Odkázal proto na závěry žalovaného a označil je jako věcně správné a zákonné. Shledal přitom, že žalovaný se aktuální situací v Turecku zodpovědně zabýval a shromáždil dostatečné množství relevantních, věrohodných a aktuálních podkladů pro své rozhodnutí. Konstatoval, že žalobce před vydáním žalovaného rozhodnutí nenavrhl doplnění podkladů a ke shromážděným podkladům neměl žádné výhrady. Krajský soud se ztotožnil se závěrem žalovaného, že žalobce nebyl novinářem a že blokaci facebookového účtu nelze bez dalšího přičítat tureckým státním orgánům, neboť soukromá obchodní korporace vlastnící tuto sociální síť a sídlící mimo jurisdikci tureckých státních orgánů má vlastní pravidla, podle kterých posuzuje obsah uživatelských příspěvků, odebírá je a případně blokuje celý účet. Krajský soud tak neshledal, že by obtíže uváděné žalobcem dosahovaly intenzity pronásledování, ani že by odůvodňovaly udělení doplňkové ochrany. S poukazem na výsledky posledních tureckých parlamentních a regionálních voleb konaných v roce 2018 odmítl žalobní tvrzení, že veřejný projev a opoziční postoj vůči turecké vládě v podstatě není možný. Ani samotná kurdská národnost žalobce, ozbrojený konflikt u hranic se Sýrií a žalobcova víra nejsou podle krajského soudu důvodem pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany.

[4] Krajský soud neshledal žádný důvod ani pro udělení humanitárního azylu či doplňkové ochrany z důvodu citového vztahu žalobce s českou občankou. Uvedl, že pouhý vztah žalobce s přítelkyní s nikoli vzácným a léčitelným autoimunitním onemocněním takovým důvodem není a není jím ani nijak výjimečné onemocnění žalobce

pokračování

– obě onemocnění nevyžadují žádnou specializovanou nákladnou léčbu a žalobce ji může podstoupit i ve vlasti.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[5] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost. Jako důvod její přijatelnosti uvedl zásadní pochybení krajského soudu, které mohlo mít dopad do jeho hmotně právního postavení. To přitom spatřuje v nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku a v nerespektování ustálené judikatury týkající se věrohodnosti výpovědi žadatele o azyl a zásady *v pochybnostech ve prospěch žadatele*. Krajský soud podle něj dále nevysvětlil, na základě jaké úvahy dospěl k závěru, že onemocnění, kterým stěžovatel trpí, je v rámci turecké zdravotní péče adekvátně léčitelné. Má také za to, že se soud žalobními námitkami dostatečně nezabýval a pouze nekriticky převzal závěry žalovaného. Napadený rozsudek je proto nepřezkoumatelný.

[6] Stěžovatel dále v kasační stížnosti zopakoval žalobní důvody, pro které se obává pronásledování (členství v HDP, psaní a publikování článků na sociální síti Facebook) a namítl, že žalovaný ani tentokrát neshromáždil aktuální informace o zemi původu a že tedy nedostatečně zjistil skutkový stav. Poukázal také na to, že jeho známý, oblastní předseda HDP, byl bezdůvodně obviněn z pomoci terorismu a uvedl, že o tomto incidentu publikoval článek, pro který mu hrozí, že bude rovněž zatčen. Stěžovatel se domnívá, že turecká státní moc se zajímá i o regionální politiky, s nimiž se znal a je schopen o nich poskytnout informace. Na podporu svého tvrzení poukázal na informace České televize, že turecké úřady na základě obvinění ze spolupráce s teroristy zbavily funkce dva tucty starostů HDP a že stíhání čelí i část vedení strany a tisíce jejích řadových členů.

[7] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti popsal okolnosti a podklady, z nichž dovodil závěr, že stěžovateli v zemi původu nehrozí pronásledování ani vážná újma ve smyslu zákona o azylu. Má za to, že krajský soud žalobní námitky odpovídajícím způsobem vypořádal a uvedl, že se s jeho závěry ztotožňuje.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[8] Nejvyšší správní soud se nejdříve zabýval otázkou přijatelnosti kasační stížnosti. Podle § 104a odst. 1 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) totiž platí, že „[j]*estliže kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost.*“

[9] Vymezením tohoto pojmu se zabýval Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS. Konstatoval v něm, že „[p]*řesahem vlastních zájmů stěžovatele (...) je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níže je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. To prakticky znamená, že přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní*

otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v tomto řízení je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.“

[10] V rámci tvrzení o přijatelnosti kasační stížnosti stěžovatel uvedl pouze to, že se krajský soud dopustil pochybení, které mělo dopad do jeho hmotně právního postavení. Takovéto pochybení může zakládat přijatelnost kasační stížnosti, i v tomto případě však musí být splněn zákonný požadavek, aby věc svým významem podstatně přesahovala vlastní zájmy stěžovatele. Pochybení krajského soudu by tedy muselo být takového charakteru, že by bylo v rozporu se samotným principem práva na spravedlivý proces ve smyslu čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, pokud by k nim Nejvyšší správní soud nepřihlédl. Takto intenzivními vadami (a ani jinými) napadený rozsudek krajského soudu evidentně netrpí. Stěžovatel sice namítá jeho nepřezkoumatelnost, avšak tu Nejvyšší správní soud neshledal.

[11] Aby bylo rozhodnutí soudu nepřezkoumatelné, muselo by být podle ustálené judikatury nesrozumitelné, anebo neodůvodněné v takové míře, že z něj nelze zjistit, a to ani implicitně, jaký skutkový stav vzal soud za rozhodující a jak hodnotil podstatné důvody či skutečnosti uplatněné v žalobě. Vypořádá-li soud stěžejní (tj. ve vztahu k předmětu řízení relevantní) žalobní námitky, zpravidla tím vypořádá i ty dílčí (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-78, ze dne 28. 8. 2007, č. j. 6 Ads 87/2006-36, či ze dne 5. 12. 2017, č. j. 2 As 196/2016-123). Platí přitom, jak správně poukázal v napadeném rozsudku krajský soud, že kvalita žaloby předurčuje kvalitu a obsah rozhodnutí soudu. Jinými slovy míra precizace žalobní argumentace do značné míry určuje to, jaké odpovědi se žalobci od soudu dostane (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 6. 2005, č. j. 7 Afs 104/2004-54, či ze dne 18. 7. 2013, č. j. 9 Afs 35/2012-42).

[12] Uvedeným požadavkům krajský soud dostál, neboť vypořádal relevantní žalobní námitky a to v rozsahu, který plně odpovídal obecně formulované žalobní argumentaci. Nelze přitom souhlasit s námitkou, že by krajský soud pouze a zcela nekriticky převzal argumentaci žalovaného. Krajský soud s poukazem na konkrétní judikaturu vysvětlil, že institut azylu není univerzálním prostředkem pro poskytnutí ochrany před jakýmkoli bezprávím a že skutečnost, že v některé zemi existuje autoritářský a nedemokratický režim, který v mnoha případech pošlapává lidská práva, bez dalšího neznamená, že každý žadatel pocházející z takto problematické země splňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany. Svůj závěr, že obtíže spojené s příslušností ke kurdské menšině samy o sobě nedosahují intenzity pronásledování ve smyslu § 12 písm. a) či b) zákona o azylu nebo vážné újmy podle § 14a ods.t 2 téhož předpisu, založil na recentní judikatuře Nejvyššího správního soudu. Rovněž poukázal na mezinárodní závazky, kterými je Turecko vázáno (je členem Severoatlantické aliance, kandidátskou zemí Evropské unie, smluvní stranou Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod umožňující obrátit se na Evropský soud pro lidská práva) a na skutečnost, že je tato země hostitelem světově největší populace uprchlíků. Z uvedeného dovodil, že navzdory tvrzením žalobce nelze Turecko považovat za totalitní stát. Dále s odkazem na výsledky posledních tureckých parlamentních

a regionálních voleb konaných v roce 2018 a usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 10. 2020, č. j. 4 Azs 166/2020-37, bod 12, uvedl, že v Turecku existují reálné opoziční strany realizující skutečnou opoziční politiku a nelze proto souhlasit se žalobcem, že veřejný projev a postoj vůči turecké vládě není v podstatě možný. K závěru, že obtíže popsané stěžovatelem neodůvodňují obavu z pronásledování, krajský soud dospěl mj. na základě vlastního zjištění (podloženého protokolem o ústním jednání před soudem), že stěžovatel není a nebyl ani řadovým členem opoziční strany HDP.

[13] Z odůvodnění napadeného rozsudku je konečně zřejmé i to, na základě jaké úvahy krajský soud dospěl k závěru, že stěžovatelovo onemocnění, o kterém v žalobě stroze uvedl pouze to, že v roce 2019 onemocněl a že svůj zdravotní stav doloží lékařskými zprávami, nemůže být důvodem pro udělení humanitárního azylu. Krajský soud v souvislosti s touto námitkou poukázal na relevantní judikaturu Nejvyššího správního soudu, z níž vyplývá, že na udělení této formy mezinárodní ochrany není právní nárok a že humanitární azyl lze udělit v případě hodném zvláštního zřetele, např. osobám zvláště těžce postiženým či zvláště těžce nemocným. Dále poukázal na zprávu Mezinárodní organizace pro migraci z března 2019, z níž vyplývá, že turečtí občané po návratu do své vlasti z dlouhodobých pobytů nečelí žádným obtížím a přihlásí-li se řádně do sociálního a zdravotního systému, mají přístup ke všem potřebným službám (státní nemocniční léčba je zdarma, dostupnost léků je plošná, existují zde úřady práce i podpora v nezaměstnanosti). Na základě judikaturních východisek a podkladů (zahrnujících i lékařské zprávy) shromážděných ve správním a soudním spise následně konstatoval, že stěžovatel je léčen pouze ambulantně a užívá běžně dostupné léky. Nejde tak podle něj o žádnou specializovanou léčbu, kterou by nemohl podstoupit i ve své vlasti. Závěry krajského soudu jsou logické, srozumitelné a dostatečně reagují na žalobní tvrzení. Napadené rozhodnutí proto není nepřezkoumatelné.

[14] Krajský soud extrémně nevybočil ani v hodnocení věrohodnosti stěžovatelova azylového příběhu tím, že by v této otázce nerespektoval ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu. Stěžovatel v kasační stížnosti obsáhle předestřel judikaturou nastavená východiska a v podstatě správně z nich dovodil, že klíčovým faktorem se stává posouzení celkové věrohodnosti výpovědi žadatele a přiměřené pravděpodobnosti jeho pronásledování. Dále však již nijak nekonkretizoval, kterým svým závěrem krajský soud tato východiska popřel. Krajský soud standardně zjistil a následně i vyhodnotil skutkový stav a s oporou v judikatuře učinil na jeho základě očekávané právní závěry.

[15] Námitkami, které stěžovatel v kasační stížnosti vznesl, se Nejvyšší správní soud již ve své judikatuře zabýval. Postavením, jaké má i stěžovatel, tj. postavením Kurdů, nejde-li o politicky aktivně činné osoby, respektive o osoby zapojené do neúspěšného státního převratu v roce 2016, se zabýval např. v usnesení ze dne 21. 6. 2018, č. j. 1 Azs 177/2018-28. Uvedl zde, že *„obtíže spojené s příslušností k této etnické skupině nedosahují intenzity pronásledování ve smyslu § 12 písm. a) či b) zákona o azylu, případně vážné újmy podle § 14a odst. 2 téhož zákona. Kasační stížnost obsahuje značně obecná tvrzení o tom, že po státním převratu, k němuž došlo dne 15. 7. 2016, se v důsledku následující reakce státní moci a intenzivních opatření vůči domnělým pučistům, politickým oponentům a jiným osobám, mohou za určitých okolností některé osoby obávat pronásledování (...). Tyto obavy*

z pronásledování by mohly být namístě zejména u politicky aktivně činných osob, resp. osob zapojených do neúspěšného převratu, takové skutečnosti však stěžovatel neuvedl." V usnesení ze dne 25. 4. 2019, č. j. 8 Azs 352/2018-46, Nejvyšší správní soud uvedl, že „*nelze stěžovateli přisvědčit, že by kurdští příslušníci v Turecku byli na celém území státu tak běžně a závažně pronásledováni, že by tato skutečnost zakládala důvod pro udělení mezinárodní ochrany*" (obdobně srov. usnesení ze dne 17. 9. 2020, č. j. 6 Azs 203/2020-28, ze dne 21. 5. 2020, č. j. 7 Azs 359/2019-50, ze dne 17. 1. 2019, č. j. 5 Azs 106/2018-30, ze dne 7. 11. 2019, č. j. 2 Azs 75/2019-46, či ze dne 30. 4. 2020, č. j. 7 Azs 127/2019-54).

[16] I požadavky na zjišťování skutkového stavu ve věcech mezinárodní ochrany se Nejvyšší správní soud již zabýval a vysvětlil, za jaké procesní situace se uplatní pravidlo *v pochybnostech ve prospěch stěžovatele* (srov. rozsudky ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003-59, ze dne 17. 6. 2004, č. j. 3 Azs 23/2004-63, ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004-57, ze dne 13. 8. 2008, č. j. 2 Azs 45/2008-67, či ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008-81, č. 1825/2009 Sb. NSS.)

[17] Nejvyšší správní soud s ohledem na výše uvedené uzavírá, že krajský soud se žádného pochybení ve smyslu přijatelnosti kasační stížnosti nedopustil a že jeho ustálená judikatura (uvedená v tomto rozhodnutí) poskytuje odpovědi na námitky uplatněné v kasační stížnosti. Kasační stížnost proto jako nepřijatelnou podle § 104a s. ř. s. odmítl.

IV. Náhrada nákladů řízení

[18] Jelikož Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl pro nepřijatelnost, nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů kasačního řízení (§ 60 odst. 1 a 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona).

[19] Nejvyšší správní soud stěžovateli v řízení o kasační stížnosti ustanovil zástupcem advokáta JUDr. Pavla Pohorského. Zástupce učinil dva úkony právní služby – převzetí a příprava zastoupení a sepis kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. b) a d) advokátního tarifu]. Za každý úkon právní služby mu náleží odměna ve výši 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5 advokátního tarifu] a náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu), celkem tedy 6 800 Kč. Zástupce stěžovatele je plátcem DPH, odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů se proto v souladu s § 57 odst. 2 s. ř. s. zvyšuje o částku odpovídající 21% sazbě této daně, tj. o částku 1 428 Kč. Celková náhrada nákladů kasačního řízení tedy činí 8 228 Kč a bude ustanovenému zástupci vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

[20] Nejvyšší správní soud zástupci nepřiznal náhradu cestovného za cestu z Prahy do Brna a zpět kvůli nahlížení do spisu, neboť se nejednalo o náklad účelně vynaložený. Ze záznamu o nahlížení do spisu ze dne 22. 3. 2021 bylo zjištěno, že úkon proběhl v uvedený den v době od 9.50 hod. do 10.20 hod., přičemž pověřená osoba při něm mobilním telefonem pořídila kopie části spisu. Téhož výsledku ovšem bylo možné dostáhnout podstatně méně nákladným způsobem – např. po vyžádání zasláním spisu Obvodnímu soudu pro Prahu 1 k nahlížení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 8. září 2022

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu